

นโยบายการดำเนินงานของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ในคราวการประชุมผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

.....

นโยบายการดำเนินงานของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะต้องสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการปฏิรูปกระทรวงใหม่ที่จะเป็นต้นแบบของการปฏิรูปใน ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) การปฏิรูปการบริหาร (Administrative Reform) ให้มีความเป็นระบบราชการน้อยที่สุด มีความคล่องตัว และมีการไหลเวียนของบุคลากรโดยเฉพาะที่มีสมรรถนะสูง (Talent Circulation and Mobility) ระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย (๒) การปฏิรูปกฎหมาย (Regulatory Reform) ให้มีการนำเรื่อง Regulatory Sandbox มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม และ (๓) การปฏิรูปงบประมาณ (Budgeting Reform) ให้มีการจัดสรรงบประมาณในลักษณะ Block Gantt และ Multi-year Budgeting โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะต้องร่วมกันขับเคลื่อนให้กระทรวงเป็น “*กระทรวงแห่งปัญญา กระทรวงแห่งโอกาส และกระทรวงแห่งอนาคต*” อย่างแท้จริง ดังนี้

๑. ภารกิจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ การวางรากฐานประเทศสู่อนาคต และเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยต้องตอบโจทย์ภารกิจของกระทรวง ๔ แพลตฟอร์ม (Platform) ดังนี้

๑.๑ การสร้างและพัฒนาคน ให้เป็น Smart Citizen โดยจะต้องเปิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทุกช่วงวัยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ตามความต้องการของผู้เรียน (Modular System) พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ เช่น ควบรวมหลักสูตร/สาขาที่มีความซ้ำซ้อนกัน เรียนรู้ผ่านออนไลน์ เป็นต้น แพลตฟอร์มการสร้างและพัฒนาคนจะแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ศตวรรษที่ ๒๑ มุ่งงานทำในสาขาอาชีพใหม่ ๆ หรือเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ (๒) การพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของคนวัยทำงาน (Skill for the future) ทั้ง Upskill และ Reskill และ (๓) การศึกษาสำหรับคนสูงวัย

๑.๒ การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า (Value Based Economy) โดยจะต้องขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาที่จะนำไปสู่นวัตกรรมที่เป็น Demand-side และบูรณาการงานวิจัย ๓ ศาสตร์ (วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์) ผ่าน ๔ แพลตฟอร์ม (Platform) ได้แก่ (๑) สร้างคนและองค์ความรู้เพื่อตอบโจทย์ประเทศ สร้างระบบนิเวศของการสร้างนักวิจัยเพื่อดึงดูดคนที่มีความสามารถทั้งของไทยและของโลก

(๒) ลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนเป็นสำคัญ เช่น การจัดการความยากจนแบบแม่นยำและเบ็ดเสร็จ (๓) ขับเคลื่อนองค์ความรู้และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (Competitiveness) เรื่อง 10 S-Curve อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ (๔) ตอบโจทย์ที่เป็นประเด็นท้าทายของประเทศและของโลก (Grand Talent) เช่น PM 2.5, Zero waste, AI for All, AI for Everyone, Frontier Research, Quantum computing, Space Consortium, Gnostic Thailand และเรื่องใหม่ ๆ ที่จะตอบโจทย์ประเทศในอนาคต

๑.๓ การสร้างและพัฒนานวัตกรรม ไปสู่ประเทศฐานนวัตกรรม (Innovation Nation) โดยจะต้องแปลงนวัตกรรมเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม ได้แก่ สร้างกองทุนพัฒนาสตาร์ทอัพรุ่นใหม่ (Young Startup) และการให้คำปรึกษาจากผู้รู้จริง (Mentor in Residence) อย่างครบวงจร ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ชุมชน นวัตกรรมสังคม และนวัตกรรมเชิงธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่ม เปลี่ยน Made in Thailand เป็น Innovated in Thailand เพื่อสร้าง value creation

๑.๔ การยกเครื่องมหาวิทยาลัย (Reinvent) มหาวิทยาลัยจะต้องเป็นหลักในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมของประเทศ (Future Setting) มีการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจและเติมเต็มศักยภาพในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่สามารถตอบโจทย์ประเทศและประชาชน (Future Changer) รวมทั้งทบทวนกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) และปรับวิธีการขอตำแหน่งวิชาการให้เหมาะสม โดยจะแบ่งมหาวิทยาลัย ออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) มหาวิทยาลัยที่สร้างองค์ความรู้แห่งอนาคต (Frontier Research /Frontier Knowledge) (๒) มหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยี อุตสาหกรรม และนวัตกรรม และ (๓) มหาวิทยาลัยที่ตอบโจทย์พื้นที่ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น (Area Based Development) ใน ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ (ล้านนา ๔.๐) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน ๔.๐) ภาคใต้ (ด้ามขวาน ๔.๐) และภาคกลาง (เจ้าพระยา ๔.๐)

ทั้งนี้ การสร้างและพัฒนาคน องค์ความรู้ และนวัตกรรม จะต้องมีเครื่องมือทางนโยบายและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่จะเชื่อมโยงกิจกรรมวิจัยและพัฒนาเพื่อขยายผลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน อุทยานวิทยาศาสตร์ (Science Park) ต้องแข็งแกร่งเพื่อเป็นศูนย์กลาง (Hub) ให้แต่ละภูมิภาคเสมือนหนึ่งเป็นแขนขา ให้กระทรวง รวมทั้ง Food Innopolis, Medicopolis, Creative District, Creative Economy Agency เป็นต้น

๒. โครงการที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะต้องขับเคลื่อนตามนโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวง มีดังนี้

๒.๑ โครงการเรื่องที่สำคัญและกำหนดเป็นเป้าหมายที่สามารถทำเสร็จได้ในระยะแรก (Quick win) ได้แก่ (๑) โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ (๒) โครงการ Reskill และ Upskill กำลังคน (๓) การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (AI for All) (๔) การขยายผลโครงการ Fab Lab สู่วิทยาลัยชุมชน ๖,๐๐๐ แห่ง ใน ๔ ปี (๕) การขับเคลื่อนโครงการ Bio-Circular-Green (BCG) Economy (๖) การพัฒนาฐานข้อมูลผู้ใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (Big Data)

ร่วมกับคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เพื่อจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จ (๗) โครงการ Genomic Thailand (๘) โครงการพัฒนาย่านนวัตกรรมการแพทย์โยธี (Yothi Medical Innovation District) และ (๘) โครงการ Futurium เป็นต้น

๒.๒ โครงการเรื่องที่สำคัญและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะยาว ได้แก่ โครงการอาสาประชารัฐ โครงการ ๑,๐๐๐ นวัตกรรม แก้วจัน และโครงการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบนิเวศเพื่อออกแบบและทดลองนวัตกรรมเชิงสังคม โดยให้บูรณาการทั้ง ๓ โครงการ เป็นเรื่องเดียวกัน เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความเชื่อมโยงกัน ตอบโจทย์กระทรวงในเรื่อง transformative change และเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของประเทศที่สำคัญ รวมทั้ง จะทำให้เกิดความยั่งยืน (Sustainable) และตอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) อย่างแท้จริง

๓. การเปลี่ยนนโยบายรัฐบาลเป็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะต้องตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี อาทิ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงในข้อ ๕.๒ พัฒนาภาคอุตสาหกรรม ๕.๒.๑ พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว [Bio-Circular-Green (BCG) Economy] ข้อ ๕.๒.๒ พัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการค้าโลก โดยมีงานวิจัยใน ๔ แพลตฟอร์ม (Platform) ตอบโจทย์ในระดับเศรษฐกิจฐานรากและระดับประเทศ

โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ให้สัญญาประชาคมเพื่อวางรากฐานและสร้างระบบนิเวศที่เอื้อให้ประชาคมกระทรวงสามารถทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อตอบโจทย์ประเทศและประชาชน ไว้ ๗ ประการ คือ

- ๑) เน้น “การส่งเสริม สนับสนุน” และ “การกำกับดูแล” ภายใต้การมี “ธรรมาภิบาลที่ดี”
- ๒) ลดทอนบทบาท “การบังคับสั่งการ”
- ๓) ยกเลิก แก้ไข กฎระเบียบที่ล้าสมัย ไม่ตอบโจทย์ หรือเป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนภารกิจของสถาบันการศึกษาสู่เป้าหมาย
- ๔) เน้นการทำงานเชิงภารกิจมากกว่าเชิงฟังก์ชัน เน้นการทำงานเชิงผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ เป็น Performer Based Accountability System
- ๕) เน้นการทำงานเชิงระบบ การทำงานเชิงบูรณาการ เน้น Connect the Dots และ Closing the Loops
- ๖) เน้นการทำงานที่คล่องตัว กะทัดรัด มีสมรรถนะสูง มี Talent Circulation and Mobility ระหว่างหน่วยงาน
- ๗) ทำงานแข่งกับเวลา โดย Bias for Achievement ปรับจาก NATO (No Action, Talk Only) มาเป็น MALT (More Action, Talk Less)

.....